
Raadsvergadering
14 december 2023

Agendanummer:

Onderwerp: Vaststellen de Afval- en Hemelwaterverordening gemeente Steenbergen

---

Steenbergen; 14 november 2023

Aan de raad,

1. Inleiding

Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen toe. Ook in de gemeente Steenbergen zijn de gevolgen van klimaatverandering voelbaar. De gemeente kan het probleem voor een deel opvangen in de openbare ruimte. Om te komen tot een klimaatrobuuste en waterbestendige inrichting van Steenbergen is echter meer nodig. Gemiddeld gezien is 2/3 van de grond in Nederland bezit van derden, waaronder bewoners, bedrijven, woningbouwcoöperaties en projectontwikkelaars. Zij moeten ook gaan bijdragen aan het realiseren van een toekomstbestendige inrichting en goed functionerende afvalwaterketen. Met het vaststellen van de Afval- en Hemelwaterverordening (hierna te noemen 'verordening') zetten we een stap richting het verkrijgen van gedeeld eigenaarschap om samen te komen tot een toekomstbestendige inrichting en een goed functionerende afvalwaterketen.

2. Achtergrond

De verordening bestaat uit regels voor hemelwater en afvalwater. Deze regels gelden voor nieuwbouw en herinrichting en niet voor bestaande bouw.

Hemelwater

De regels voor hemelwater zijn opgesteld om derden te verplichten hemelwater vast te houden en te bergen in een waterberging op het eigen perceel. De waterberging moet binnen 48 uur in de grond infiltreren zodat de berging weer beschikbaar is voor een volgende bui. Deze regels gelden en bij nieuwbouw en herinrichting binnen het hemelwaterbergingsgebied. Het hemelwaterbergingsgebied omvat de gehele gemeente Steenbergen. Binnen de gemeente Steenbergen zijn twee hemelwaternaandachtsgebieden: Nieuw-Vossemeer en Steenbergen-Zuid. Uit de praktijk en uit modelberekeningen blijkt dat dit gebieden zijn waar hevige buien sneller tot wateroverlast leiden. Om deze wateroverlast tegen te gaan gelden in hemelwaternaandachtsgebieden strengere regels voor waterberging. De gebieden zijn weergegeven in Bijlage 1 van de verordening.

Hoeveel waterberging gerealiseerd moet worden is afhankelijk van de toename in afwaterend verhard oppervlak in m², zoals bebouwing, daken en bestrating, en of de nieuwbouw of herinrichting plaatsvindt binnen een hemelwaternaandachtsgebied. Ligt de locatie van de nieuwbouw of herinrichting niet in het hemelwaternaandachtsgebied dan gelden de regels voor het

hemelwaterbergingsgebied. De onderstaande tabel geeft per situatie de waterbergingsopgave in mm per m².

Toename afwaterend verhard oppervlak	Nieuwbouw of herinrichting binnen het hemelwaterbergingsgebied	Nieuwbouw of herinrichting binnen een hemelwataandachtsgebied
Minder dan 50 m ²	Geen opgave	Geen opgave
50 m ² tot 500 m ²	35 mm per m ²	60 mm per m ²
Meer dan 500 m ²	60 mm per m ²	70 mm per m ²

Voorbeeld situatie:

Een bewoner bouwt een nieuw huis in Steenberg-Zuid. De oppervlakte van het nieuwe huis is 124m². De toename in verhard oppervlak is daarbij ook 124m². Steenberg-Zuid is een hemelwataandachtsgebied en om wateroverlast tegen te gaan moet hier dus meer waterberging worden aangelegd. Omdat er een toename in verhard oppervlak is van meer dan 50m², maar minder dan 500m² moet de bewoner 60 mm regenwater per m² opvangen. Dat betekent dat de bewoner volgens de verordening in totaal 124m² x 60 mm is 7,44 m³ water moet bergen op zijn perceel.

Afvalwater

De regels voor afvalwater zijn nodig voor het borgen van een goed functionerende afvalwaterketen. De opgestelde regels voor afvalwater geven duidelijkheid over:

- de begrenzing van het riool;
- beheer en onderhoud van het riool;
- de procedure en wie verantwoordelijk is bij een rioolverstopping of storing;
- verbod op onjuist gebruik van het riool;
- aansluitverplichting, voorwaarden voor rioolaansluiting en afvoereisen;
- verplichte toestemming voor rioolaansluiting; en
- verplichte melding voor bronneringswater.

Juridisch kader

De gemeenteraad heeft op basis van artikel 10.32a van de Wet milieubeheer een verordeningbevoegdheid voor de afvoer van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater. Volgens de artikelen 147, eerste lid, en 149 van de Gemeentewet komt de bevoegdheid tot vaststelling van gemeentelijke verordeningen in beginsel ook toe aan de raad, voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de Wet milieubeheer te vervallen en gaat de verordening van rechtswege op in het tijdelijk deel van het omgevingsplan op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder f van de Invoeringswet Omgevingswet.

3. Overwegingen

- Perceel eigenaren zijn primair verantwoordelijk voor de afvoer van afvloeiend hemelwater naar de bodem of het oppervlaktewater. Alleen als het redelijkerwijs niet mogelijk is mag het afvloeiend hemelwater afgevoerd worden naar een gemeentelijke voorziening, zoals het openbaar riool. Met deze verordening legt de gemeente vast wanneer het redelijk is dat de perceel eigenaar zelf het afvloeiend hemelwater op eigen terrein verwerkt.

- De Afval- en Hemelwaterverordening geeft invulling aan de Klimaat en Duurzaamheidsdoelen uit het Coalitieakkoord 'Van ambitie naar actie 2022-2026' van gemeente Steenbergen.
- Er is voor gekozen de regels voor hemelwater alleen van toepassing te laten zijn op nieuwbouw én herinrichting. De perceelegeenaar heeft dan relatief eenvoudig de mogelijkheid om de afwatering van het bouwwerk goed uit te voeren. Voor bestaande bouw zijn geen regels opgenomen voor waterberging. Gezien de toenemende verandering van het klimaat met extremere regenbuien en langere periodes van droogte is het op termijn mogelijk nodig om ook voor bestaande bouw regels voor waterberging vast te stellen.
- Binnen de hemelwaternaandachtsgebieden is een hogere inzet nodig (meer waterberging) van zowel de gemeente als voor derden om wateroverlast te voorkomen.
- De regels voor afvalwater maken duidelijk wie voor welk deel van het riool verantwoordelijk is voor ongeregelheden en verstoppingen en wie de kosten daarvoor draagt. Deze onderwerpen zullen na vaststelling van de verordening niet meer ter discussie staan tussen de gemeente en derden. Maar vervolgens het gesprek over de regels tussen gemeente en derden is belangrijk.
- De regels voor afvalwater geven de (technische) voorwaarden weer voor het aansluiten op het openbaar riool. Deze voorwaarden zijn afgestemd op beheer en onderhoud van het riool.
- De Afval- en Hemelwaterverordening in 2023 wordt vastgesteld i.v.m. de inwerkingtreding van de omgevingswet in 2024.

4. Middelen

- Perceeleigenaren behoren bij nieuwbouw of bij een herinrichting binnen de aanwijsgebieden zelf de benodigde waterberging financieren. Indien de perceelegeenaar ervoor kiest het hemelwater dat wordt vastgehouden te (her)gebruiken voor bijvoorbeeld het sproeien van de tuin, het wassen van de auto of het spoelen van het toilet dan geeft dat een besparing op de drinkwaterrekening. Kosten voor een eerste aansluiting op het openbaar riool worden conform legesverordening bij de aanvrager in rekening gebracht.
- Uitbreidingen op het riool als gevolg van de nieuwbouwplannen of herinrichting worden verwerkt in de gemeentelijke basisadministraties. Zodoende komt de toekomstige vervanging van riolering en aansluitingen in beeld bij actualisatie van de beheersplannen. De toekomstige vervanging zal na worden gefinancierd vanuit de rioolheffing.
- De nieuwe verordening heeft ook tot gevolg, dat er hogere eisen qua beleid worden gesteld aan de rioolvoorzieningen binnen het openbaar gebied, zeker bij toekomstige nieuwbouw en herinrichting. Deze hogere eisen leiden tot hogere kosten bij riolering en deze worden bekostigd vanuit de rioolheffing met een voorziening als achtervang bij eenmalige tegenvallers. Begin 2024 wordt voor riolering een nieuw beheersplan opgesteld in de vorm van een Gemeentelijk Waterprogramma 2024-2027. Dan zal er rekening worden gehouden met de eventuele meerkosten naar aanleiding van deze verordening. Bij het Gemeentelijk Waterprogramma 2024-2027 zullen daarom ook meerdere varianten qua beleid worden doorberekend, zodat er een keuze gemaakt kan worden.

5. Duurzaamheid

- Door waterberging te verplichten bij nieuwbouw en herinrichting wordt meer hemelwater lokaal geïnfiltreerd in de bodem. Hierdoor bestaat er geen toename van wateroverlast door nieuwbouw en is er meer water lokaal beschikbaar in een periode van droogte.
- Door hemelwater lokaal vast te houden bij nieuwbouw en herinrichting is er geen toename in riooloverstortingen waardoor de waterkwaliteit van het oppervlaktewater niet wordt verminderd;
- Door schoon hemelwater lokaal vast te houden wordt het niet afgevoerd/verpompt naar de rioolwaterzuivering. Hiermee besparen we energie voor het pompen en wordt de werking van

de waterzuiveringsinstallatie niet verstoord. Relatief schoon hemelwater verstoort namelijk de goede bacteriologische werking van een waterzuiveringsinstallatie.

6. Risico's

- De evaluatie van de werking van de verordening en interne afspraken kan leiden tot een herziening van de Afval- en Hemelwaterverordening. De herziende verordening moet dan opnieuw worden vastgesteld.
- De Afval- en Hemelwaterverordening is één van de stappen die gemeente Steenbergen kan zetten voor het verkrijgen van gedeeld eigenaarschap om samen te komen tot een klimaatrobuuste en waterbestendige inrichting en goed functionerende afvalwaterketen. Aanvullende stappen gericht op het informeren, adviseren en stimuleren zijn ook nodig.
- Bewoners kunnen verstoppingen 24/7 op laten lossen door de gemeente. Indien het gaat om een verstopping op binnen de erfgrenzen brengen wij hiervoor kosten in rekening bij de eigenaar.

7. Communicatie/Aanpak

- Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de verordening bekend gemaakt in het elektronisch gemeenteblad (www.overheid.nl) en in de decentrale regelingenbank geplaatst.
- Voor het creëren van bewustwording en aanzetten van klimaatbewust handelen bij bewoners, bedrijven, woningbouwcoöperaties en projectontwikkelaars gaan we gericht communiceren. Hierbij ligt de focus op informeren (waarom is het belangrijk om klimaatbewust te handelen?) en adviseren (hoe kan ik klimaatbewust handelen? Welke maatregelen zijn er mogelijk op mijn perceel?). Hiervoor gebruiken we de huidige kanalen van de gemeente Steenbergen, zoals de gemeentelijke informatiepagina en de gemeentelijke social media kanalen (Facebook, Instagram, Twitter). We informeren de lokale media via een persbericht. Waar nodig worden inwoners direct benaderd.
- Na de vaststelling door het college een gedegen communicatiestrategie en -plan moet worden vastgesteld in samenwerking met de afdeling communicatie.

Voorstel

Vaststellen de Afval- en Hemelwaterverordening Gemeente Steenbergen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris,

J. van Delden

de burgemeester,

R.P. van den Belt, MBA